

Библиотека
САВРЕМЕНА СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ

Уредник
Зоран Богнар

Copyright © Тајана Потерјахин, 2024
Copyright © овог издања *Дереша*, 2024

Тајана Потерјахин

ВАРОШКА ЛЕГЕНДА

књига четврта

*Молитва
за душу сугену*

 dereta

Поглавље прво

Живи не знају да ли душа по исходу односи сећања са собом, они који памте не открију никад да ли је заборав милост или казна. Смрт нема власти над оним што је упамћено нити се живот настањује на месту са ког су прогнана сећања. Тако, у тамном, плаветном простору поднебесја, где се витлају сене кроз сумрачну празнину, обитава душа човека ког памте они које је заборавио. Па опет, одувек народ мисли, зато што се умирања плаши више него најгорега траисања, да су дуг век и спокојна старост потврда нарочите Божије наклоности.

Дмитар осећа, слути под ребрима да њу није заслужио иако је, ваљда, часно проживео одсечак времена који му је намењен. Тако казују ближњи чије гласове чује само као удаљени, окаснели ехо. Он се не сећа. Али постоји сигурно неки разлог што још није ражалостио и ослободио свој пород одласком на оно место које се, без икакве праве провере, назива бољим. Удахне, издахне. Часовник не казује ништа. Узалуд се напиње. Не зна која би могла бити сврха, који узрок његовог дугог,

одвише дугог живота, са којим се тек понекад, у ретким часовима разборитости, сретне. Не може да се сети.

И лице младе жене која га храни стрпљиво, са нежношћу којом се дадиља прворођени син, само му се на трен, и све ређе, изјутра, док је још памет свежа, учини познато. Већ предвече, кад га поведе убехаралим вртом међу нарцисе, старац се неповерљиво загледа у њене огромне црне очи као да их види први пут. Па и прече је од њих заборавио. Три сина и четири кћери родила му је жена коју не памти. Рођени праг му је туђ, и рођена крв.

Нова, велика жута кућа са два масивна стуба испред врата и терасом што гледа на торањ грочанске цркве вазда је пуна света, па да само домаћи поседају за астал, гужва је. У приземљу, са посебним улазом, дан и ноћ отворена лекарска ординација. Најмлађи Дмитров унук, и имењак, наследио је у њој свога оца. И ту је стално тарапана. Тако и треба да буде. Не ремети старчев мир бучан живот којим је окружен, него баш напротив. Иако све ређе може да се сети где је, и са ким, дечији смех и Видина песма у сетно му предвечерје казују да тај свет у коме га је смрт заборавила можда није тако пуст као што се у дугим, глумим свитањима приказује. Не фали Дмитру, сем памети, баш ништа. Вида га гледа као најрођенијег. Свог старог оца, деду, прадеду, сви укућани воле и поштују безмало као светог претка који је неким чудом још жив, пре сваког посла и починка љубе га у руку, али она је узела на себе да старца,

поред двоје мале деце коју је родила, опслужује и слуша у свему. Није то чудно, најмлађа је снаха па јој и припада да више потегне, него је необична њена ревност, приврженост човеку у чијим очима само повремено засветлуца јасна мисао. Муж се шали са њом, кад увече потуле лампе, да више деду воли него њега. Вида се тобож љути, гурне га лактом у недра, па се привије, стално играју ту враголију. Али није сасвим без резона то чиме је супруг задева, једино што, наравно, није ни иста љубав, па је скаредно да се тако грубо пореди. Кад би хтео да је слуша, рекла би му да има у старчевим очима, иако су сабласно празне, а можда и баш због тога, неке бистре лепоте, неког светла које подсећа на загонетно треперење свитаца који у меком летњем мраку траже један другог, на месечев одраз у ноћном тиховању реке.

– Нити га шта боли, нити му шта фали. Да нам свима Бог пружи такву старост... Ајде, безмало му сто година... шта има њега да жалим... – свекрва стално џугља и све се приде крсти, понекад се чини као да јој старац смета. А коме да смета и зашто човек што седи непомично у башти, као остављена ствар, бесциљно загледан у нешто чега не може да се сети? Испала је велика комедија и целу породицу засмејала, кад је упитала мала Мира свог стрица доктора да ли се прадеда мумифицирао, јер су учили о египатским гробницама у школи, па се она досетила да можда има код куће то што учи-тељица описује.

– Јок – бака јој се сита исмејала – да бар јесте, него још трепље. Али некад ме и страх спопадне, кажем деди... овај твој отац се окаменио, умрети и не може.

Види нису миле такве шале.

У благо празнично послеподне, кад сунчева светлост потамни до боје окера, па се пролије баштом и запали бехар, посадају Грочани испред кућа, на беле столице под крошњама кајсија и ораха, а домаћице по новом градском обичају послуже колаче и кафу. Старој је госпођи купио син нову куварицу те се Славка уби сваке недеље испробавајући рецепте. Чула је у чаршији да по Београду сад ту књигу имају све домаћице које држе до себе. Снахе се санћим гласно одушевљавају, прећуте као по договору да су кифлице одоздо мало ухватиле. Деца трче и вриште, отимају се за орахове ресе као да су златне, најпре се посвађају, па онда прсне гласни њихов смех и опева живот.

Човек просечне маште не би умео другачији рај да замисли. У ваздуху просто трепери нека мила топлота, нараста и осваја тишином мирну варошицу, цветне вртове и небеса над њима. Баш у таквим часовима, кад свакодневица као река надире на капије вечности и у њу се излива, позлаћена, укочена, попут скупоцене слике коју ће гледати далеки нараштаји у будућности, баш у тој неизрецивој лепоти једног обичног спокојног дана који копни, скривен је подмукли наговештај долазеће несреће. Мушкарци бистре новине и стално једно те исто окрећу, колико год се Вида труди да не чује, у

уши јој се као досадна мушица завлачи опора и кухна реч, рат.

Може бити да та једра и лепа млада жена тако радо проводи све слободно време са сенилним старцем јер му завиди. Дмитар седи ту међу својима, а ништа га се под милим Богом не тиче. Да башта наједном опусти, не би приметио. Сад да почне тај рат, не би знао. Чак и разиграну дечицу, умусављену белом кафом и шећером, сасвим глуву за грдње и претње мајки, сустигне у смирај дана понека брига. А њега не. Његова је невиност потпуна, савршена. Као последњи зумбул украј стазе, само дише и постоји.

У крилу му спава велики риђи мачак. Старчева пегава рука у ритму спорог дисања глади оштро крзно.

– Уснио сам – насмеши се, и Вида му узврати. Ето, не зна ни то. Није спавао, све време су му лепе зелене очи биле отворене и бистре. – На сјајном алату млад човек – настави старац. Бледо му лице ишарале сенке лишћа.

Снајка је привукла столицу, чује како јој за леђима негодују свекрва и јетрве, грде што не седи са њима него се опет одваја. Одмахне руком, нека ућуте, да чује Дмитра. Ретко он хоће да говори са њом, још ређе има о чему.

– А који човек? Знам ли га ја?

Старац се мршти, размишља. Очне јабучице му играју од немоћи. Понекад, он зна да је беспомоћна, тужна руина, пуста као звоник оскрнављене цркве.

– Да није Милан?

Кад се удала у ту кућу, још је Дмитар донекле био асалан, затекла га је у оном позном животном добу, кад се још најважније приче, најдража сећања, мириси и слике, опиру немилосрдној природи која их односи у ништавило. О прошлости старчевој говорили су често његов род, комшилук, цела Гроцка. Зато јој паде на памет, нема ко други да се прикаже поносит, на коњу, него капетан Милан Новаковић. Тај је некако бивао уплетен, некад само именом, у сваку причу коју је чула. Покојници у опустелом сећању људском поустају кад дође време. Да подсети на који дуг, или да најаве смрт. Стресла се од те помисли и вечерње пролећне језе.

– Није – Дмитар је одлучно одрекао главом, сасвим разборито, на трен сигуран у оно што казује.

– Па рече ли штогод? Што је долазио?

– Свагда он долази – неки му је страشان израз окаменио лице, само ће и то брзо да прође, кад се опет ум спусти у мрак.

*

Не воли ђаво таму зато што су људи рањиви у њој, него зато што се сам боји светла. И када слабашно и усамљено трепери у прозору, беспомоћно да отера тмину, чак и најмање сијање у ноћи, опет је гласник живота и знак да је неко будан на стражи. Ваво мрзи памћење јер се једино њиме испитује и доказује да ли је човек волео. Али се зато до последњег умирућег пламичка који дрхти у предвечној тами, људска душа бори за оно што је отела од бездана.

Дмитар је давно напустио тај положај. У оно глуво доба из кога се рађао нови век, кад је одлучио да оде без речи из лепе вароши на Ибру, којој је име намерно заборавио. Онда су се из тог заборавио родили сви други.

Након што се, напослетку догодило оно чега су се Краљевчани плашили као куге и рата, зачудо, уместо безумља и хистерије, наступио је чудновати мир. За Максимом Несторовићем читав је Ибар суза исплакан. А ипак, испало је на крају, мада то не би ниједан Краљевчанин признао таман да га вежу коњима за репове, да речи црнога капетана нису биле сасвим неразумне. Смрсак мржњи и несрећа пресекала је напречац Максимова смрт, и као урок кад се скине, варош је опет постала што је била пре њега.

– Где ћеш таквога човека међу ‘ајдуке... Паметан, школован. Негде у свету, ихај, па којекако. Барем у Београду да је ост’о. Него ето, наместио га Бог у овај наш вилајет...

– Так’а му судбина – прекрсте се да запечате. Друкчије није могло.

– Јесте... Бог, судбина... само ми нек’ нисмо... – дуго се по кафанама није друга тема претресала.

– Еј, да тај један буде од свију нас јачи. Да никоме не падне на ум шта ће газиблато да поради – Чебинца је пекла савест, а да није ни сам знао због чега. Максим као Максим, терао је по своме до краја. Има кафеџија право, и ови што се крсте на речи његове као да

је владика. Ко би Несторовића оставио? А опет, није Михаилу схватљиво, како су тек тако пустили, како је могло тако да се збуди, као у кошмару неком, да стварно нестане човека. Био им је тобож зеница ока, а погине нигде ни за шта. Ето, у једном трену, колико да се трепне.

Како је куршум разјурио и разјарио пашчад у ноћи, потрчали су варошани на улицу. Пред среском кућом затекао се Гвозден Аврамовић сам, без иједног метка у револверу. Главна врата су зјапила отворена, а на његовом је лицу кључала таква мржња, да би га без икаквог доказа осудила на вечну робију. Сложило се све да не може боље. Гвозден је Максима затворио, и још инсистирао да не лежи у притвору, само да би могао лакше да га макне. Шта је пошло по злу, ко је наишао и затекао га у злоделу, кога је још покушао да убије нишанећи у празно, није се могло сазнати, а није било ни важно.

Капетан је звао Добросава за сведока. Кад је први пуцањ одјекнуо, седели су заједно. Момак је знао да Аврамовић није убио Максима, али је пред судом најпре ћутао, па порекао. Уплашио се. Ако потврди што овај казује, а прави се кривац не нађе, пашће на ум некоме да су њих двојица заједно осмислили то мучко убиство. Превише је било доказа који Гвоздена оптужују. Иако је Добросав разумео да служе неправди и тешком огрешењу, изгледали су му одвећ уверљиви и стварни, да би их његова реч пред судом оборила. Убедио је себе, лежећи будан у дугим ноћима, скврчен и

хладан као мртвак, да онај први куршум није ни чуо. Да је капетан тек тако, ради нечега, потрчао, да можда и јесте крив. И да он сам, иако је једини могао да спасе Гвоздена, заправо са тим мрачним збивањем није имао ништа лично. Срели су се сасвим случајно те ноћи у вароши, па зашто да му онда она одреди, или не дао Бог, упропасти читав живот.

Истини за вољу, а суду за чудо, није се ни оптужени одвише бранио, осим ето, што је тог Добросава споменио. Слушао је шта казују као да се ради о туђој судбини. Увек јаростан, за ситницу, сад је седео као човек помирен са поразом, згранут подлошћу и ликом свога непријатеља, намамљен у замку и ухваћен као безумно живинче.

– Јебем му ја сто мајки – повремено би се јетко насмешио. Јело га је, како не би, понекад је болело као да бесни штакор кида дроб, и са сваким даном жмарило је све горе. Није хтео да се мучи. Отац му је показао тесна, црна врата кроз која се само једном пролази, кад то грижење у стомаку постане неподношљиво. Честит човек два избора има у овоме свету, кад се ухвати у коштац са нечастивим. Да победи или да умре.

Уопште, Гвозден себе није нимало жалио. Тај један трен среће, ако је то била срећа, са чијег га је прага непојманик оним пуцњем позвао натраг у вечни лов пољима пелина, премало је да човека веже за живот. Њега је годинама само мука држала. Главобоље га испиле. Мржња га је будила сваког јутра, неправда га

је свог изјела, и на крају му је ископала раку. Па не боји се Гвозден Аврамовић ни смрти ни врага. Син је свога оца, нека су обојица за сав свет ништаци, лопови, убице и нека леже заједно на утрини изван гробља, да их ни случајна молитва на задушнице не узнемири.

– Доћи ће дан – рекао је језовито осмехнут жандарму – кад ће покопани по врзинама и јаругама да се дигну.

Обесио се у притвору пре пресуде, на ђавола, нису му узели ешарпу. Нека је. Ни први ни последњи. Не може нико на Дамјана Узунског, а да главом не плати.

Тад се варош накратко ућутала. Гвозден јесте изгледао крив као криво дрво, али са друге стране, имао је добре везе по Београду, у полицији, где намисли. Да је стварно био недужан, ваљда би упирао ногама и рукама да се спасе, ако не ради образа и имена, онда ради оне несрећне младе жене која се у песницу стисла откад су га одвели. И мада Краљево никад капетана није успело да заволи, његова смрт, као доказ кривице, поштено их је застрашила, чак и више него само убиство, баш зато што је оно било одвећ подмукло и страшно, сурово не само према убијеноме, него и према детету које је без оца остало, да би га починио човек са којим су се сретали сваког дана на калдрми, здравили макар и с врх зуба. Да би га починио неко ко у вароши и држави представља власт. Лакше би свима било да се ипак нашло како је неко други крив.

Роси, разуме се, немаде више живота у Краљеву. Тешко да ће јој ма где душа пронаћи утеху или мир.

Храбрости да пође за мужем није имала, па је њега повела са собом. Кад је одлазила из вароши, није је нико испратио. Ни поп Велимир ни попадија, који су са Аврамовићима понајближи били, нису нос промолили кад су Цигани, јер нико други није хтео, а неко је морао, подигли сандук на кола и отишли не чекајући да им удовица плати, као да је и њен новац прилепчив. Одбио је и Стеван рабаџија да га вози у Крагујевац, чекала је четири дана запрегу отуда. Срећа те беше зима, иначе би се покојник усмрдео.

– Оде капетан – шапнуо је председник општински ослоњен на прозор, са патосом старога човека који је већ много пута видео неславни крај пустахије.

Не зна нико да ли збиља и колико мрзи свога противника, док не види како га одвозе, затвореног у мртвачки сандук. Тако нем, осрамоћен и омражен, сад је црни капетан, како су га Краљевчани назвали чим се чуло да је покојни, изазивао више сујеверни страх него гнев или, не дај Боже, саосећање. Није се нашло самилости ни за удовицу, јер се њена јавна жалост за мужем, након свега, ипак оценила неприличном. Ваљда је требало да остави кадавер наред авлије, Цигани да га закопају као кљусе, па би им ваљала.

Пре би Роса душу своју оставила у тој накарадној вароши него Гвоздена. Дабогда им све пресело што посеју, пожању и пождеру. А ни тамо куд иде неће јој бити боље. Џаба куне, кад је сама проклета. Из трена у

трен, црње и грђе. Сад јој је још ту. Шта ће са собом кад њега црна земља покрије?

– Мртва да живиш. К'о и ја.

Кад су закотарали точкови мало повише цркве, изашла је на сокак Деспина Камџија. Чим је Максим погинуо, прилепише јој натраг очево име, као да се није удавала. У црнини, бледа и страшна, стаде пред кола, једина она од целог Краљева. Испрва ништа једна другој нису рекле, мада су се дуго нетремице гледале. Роси је лице, вазда бело и чисто, поззеленело као од мртвачког воска. То што је она хтела да каже, али није могла, није ни смела, рече Деспина напослетку:

– Грдна греота.

Није он. Зна то Камџија од првог дана. Откад му је видела очи, све је схватила што треба о њему. Да је хтео капетан некога да убије, нашао би онога за којим се вуче годинама као гладан пас. То га је беснило терало у ватру и воду, али га није претворило у звер. Камо среће да јесте. Други би неко сад лежао мртав. Онај који треба, одавно.

Роси је крупна суза слетела низ образ.

– Није Гвозден – шапну, па како је седела уз онај сандук, поче ударати по њему шаком, најпре слабашно, као да га милује, па онда све јаче. Није имала данима са ким реч да прозбори о њему.

– Најлакше њега окривити. Све зна варош, зна суд... Кривак мој они знају!

Грбави рабација се штрецну, није чуо псовку са женских усана не памти откад. Деспина приђе, хтела би да ухвати ту руку којом млада жена као каквом мотком удара по липовој дасци. Повредиће се, или ће пробити дрво.

– Сви су га видели кад је прек, кад је љут. Сви су га знали да је гадан, наopak. А ко је видео ране његове? Ко је видео муке његове? – готово, већ је грчевито заплакала, све су јој бале излетале из уста како коју реч исплаче. – Ко је видео н е п р а в д у... – Роса јаукну тако да се птице поплашише у голим гранама липе, и грактањем, као подсмехом одговорише на људски бол. Тако су се и варошани које је удес баш у том трену навео према студеничком друму приказивали укоченим вратовима као да не виде две црне жене насред улице, али им умало радознале очи нису поиспадале по калдрми.

– Пусти, Росо... – Деспина је дохватила за надланицу, ова се оте, па ухвати поклопац, као да хоће да отвори ковчег.

– Ко је видео јаде његове, кад је над мртвим оцем нарицао? Ја сам. Ја сам... Гледај га. Гледај!

– Немој, Росо.

– Ама, пусти, жено, тај сандук! – брецну се и рабација, још му треба да се прави циркус са мртвацем.

– Није то сандук, гољо, то је мој човек – као да је из омамљености призвао, удовица капетанова повукла је шамију на чело, и тад неким другим погледом, сасвим другачије него малочас, загледа Деспину.

– А ти? – тргла је брадом на њу, узлише јој се очи. – Мислиш, велика си што си дошла да рекнеш *греота*. Па шта ја имам од тога? Што да не рекнеш? Ти знаш да није Гвозден. Није. Него је онај ради ког је твој муж мојега багателисао. И сад за твојим човеком цела варош цмиздри, а он је ово скривио. Он се са ђаволом договарао. Да је Гвоздена слушао, не би им ниједном длака са главе фалила, него душманину глава. Шта ме гледаш? – до крви је разјарује тај укочени жути поглед шарке. – Шта ме гледаш? – унакажена болом који се у мржњу преливао, Роса диже руку да удари Деспину, но ова се измакла у последњи час, и тада су јој очи биле сузне.

– Нећу да те кунем. Имаш то двоје... – у то се време већ чуло да ће Деспина на лето да роди посмрче. – Ја идем са својим човеком, а ви се јебавајте са сотоном како знате. Мени је догорчало, а грђе ми с јутром долази.

Па и за дете је подли непоменик слагао. Последња нада, и баш зато неразумно силна, што се једина бездану бесмисла опирала, истекла је из материце са комадима згрушане крви прошле недеље. Остало је тело јалово као камен. У камену јаук који не може да се роди, не може да изађе, иако стално нараста као ђавољи пород.

Посегнула је у недра, па пружи из црног сукна Деспини фотографију:

– Узми је, на. Однео вас све ђаво у мутну Мораву.

Колико је пута пламену свеће принела ту слику. Задрхти рука, јер се лице лепе девојке при немирном

светлу волшебно растужи, као да моли, као да казује немушто, беспомоћно, заточена на том парчету картона, нешто што је од свега прече. Деспина узе фотографију, али је није одмах погледала, Росине су је огромне бледе очи болеле неиздрживо, а опет није могла да им одоли. Рабација напослетку, не чекајући да му се каже, потера кола низ улицу. Већ су му ноге окапале на хладноћи чекајући, а тек треба таљигати до Крагујевца. Понедељак, Краљевчани су одавно поустајали, свако иде за својим послом, сокаци све живљи. Роса је загрлила сандук, и по свима је ромињала хладна и ситна киша, у сиво блатњаво јутро, каква су те зиме била и сва друга.

– Оде Гвозден – прекрстио се Саватије Божић гледајући са капије порте дуго за покојником, све док се запрега није сасвим у измаглици изгубила. Њему се капетан исповедио уочи самоубиства. Да је био крив, рекао би. Тада је знао да већ пре зоре иде Богу на истину. И колико год је било неприхватљиво и страшно праведном проти сазнање да је невин човек душу своју погубио због неправде, још већим ужасом испуњавала га је мрачна последица те трагедије, јер зло се са злим као у змијарнику преплиће и увезује у ланац без краја. Максимов је убица остао некажњен.

*

После је, као што мора да буде, дошло пролеће. Са првим његовим дашком у ваздуху, у прохладном ветру, учини се човеку да је читава минута зима била само

дуги кошмар, па иако не може да се заборави оно што је било, некако се у то доба лакше сметне с ума, забаци као у неку магазу, где се залази ретко и по нужди. Сваке године истом вештином, пролеће обмане човека, да је живот почео испочетка. Али, авај, оно што важи за бесловесну твар, не вреди за Божијег миљеника у њој. Кад их око погледа онако ситне и љупке скривене у росној трави, све су љубичице исте. Зато је и лако прежалити мирисне њихове цветове, кад их смене убрзо бехар, лале, па георгине. Дланом о длан, док се презими, уцветају опет љубичице, исте у длаку као лане. А човек кад прецвета, то је занавек. И њега не може никад други да замени.

Прешли су одавно преко главе и Богу и властима истоветни дописи Димитрија Антића, али питање је колико би још чекао на одговор да прошле године нису Краљевчани галантно изгласали на скупштини да се о трошку народа дигне нова болница и назове именом покојнога краља. Где је болница, ту је нужно особље. Тако је напослетку Антић дочекао именовање новог лекара у вароши. Међутим, тај допис, којим је мислио Стева Луковић да га обрадује, дошао је прекасно, као масни залогај прегладнелом стомаку.

– Сад се сетили...

– Па шта ћеш? Боље и сад него догодине... Не може свет да стане... – председник општински је узео натраг папир и слегао раменима. Димитрије, осим дубоким уздахном, ничим није могао да противречи овом

дубокосмисленом закључку. Кад би свет могао да стане, онда би можда било неке шансе и да се потера на супротну страну, па да време потече унатраг. Да се понешто и исправи. Овако се само котрља том својом бешћутном упорношћу без икаквог смисла, у недоглед, меље ли меље. Што је старији, то Антићу бива очигледније, све се само понавља до бесвести, намештења, ражаловања, дописи, смене, злочини, венчања, сахране, панађури. Свака је јесен иста. И свако пролеће. Једино што никад не може да буде два пута, то је човек.

Краљевчани су мислили да сачекају новог среског лекара како доликује, на улазу у варош, чим одмакне од моста, па су спремили општинску депутацију, хлеб, со и слатко од шљива, као да им долази у госте. Међутим, велеградски се залудник у времену поласка из Београда прерачунао, те је стигао касно навече. Изјутра су дреждали на ветру господа ћате добрих пола сата, док им није послао Аксентије бакалин свога момка са вешћу да је доктор већ пазарио код њега пола киле шећера и толико исто кафе.

Одлануло је вароши. Значи да светло у Крсмановом прозору, шкрипање патоса и лупање врата које се отуда чуло минуле ноћи нису били ђаволско привиђење. Као прстом у пекмез, и на опште чуђење, уселио се доктор у Камџијину кућу. Чим се разданило, отворио је све прозоре да проструји јутро кроз устајали ваздух, па је изашао на доклат и тако ослоњен на ограду неколико

тренутака само спокојно дисао, посматрајући убехарало воће.

– Полексија! – позвао је супругу, и она, до чела затрпана кутијама, коферима и џаковима, устаде те пође за његовим гласом.

– Гледај, лане... Трешња – осмехну се, а жена оде без речи натраг у собу. Није прошло ни неколико часака, баштом је Крсмановом зазвонио дечији смех. Доктор Арсеније Ружић Кардаш са својом Полексијом имао је три кћерке. Ружу, Невену и Ђурђицу. Само је Ружа за школу стасала. А све три воле трешње више од шећера.

Привучени смехом и вриском, стадоше Краљевчани да обилазе око Крсманове авлије као мачка око врелог млека. Банули би, и не би. Ко зна какав је човек. Испред „Европе“ одмах поче домунђавање, ко би био најуљуднији, а најпромућурнији, да извиди као варошки делегат, пре него што се доктор и сам пријави на дужност. Далеко им да чекају до сутрадан.

– Шта сте се поплашили... Бог да сачува – Лаза Стефановић се ибрети наглас. – Ако стоји на Крсмановом доксату, није Крсман.

– Куде нам је Чебинац, он воли да гура нос у туђа посла, таман је ово изасланство за њега.

– Назебао – вели Буњак, па сви ударише у смех.

– Не ложе код Тодоровића канда, па му озебла гузица.

У последње време Михаило врло често обилази Вељу Тодоровића у Београду, а то не чини сигурно ради масних колача, него је видео опет неку корист за себе.

Тајана Потерјахин
ВАРОШКА ЛЕГЕНДА
књига четврта
**Молитва
за душу суђену**

За издавача
Дијана Дерета

Лекџура и корекџура
Исидора Ињац

Ликовно-графичка ојрема
Марина Славковић

Прво ДЕРЕТИНО издање

ISBN 978-86-6457-552-2

Тираж
1000 примерака

Београд, 2024.

Издавач / Штампан / Пласман: **ДЕРЕТА доо**, Владимира Роловића 94а,
11030 Београд, тел./факс: 011.23.99.077; 23.99.078, **www.dereta.rs**

КЊИЖАРА ДЕРЕТА, Кнез Михаилова 46, Београд, тел.: 011.26.27.934, 30.33.503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-31

ПОТЕРЈАХИН, Тајана, 1987–

Варошка легенда. Књ. 4, Молитва за душу суђену / Тајана Потерјахин. – 1. Деретино изд. – Београд : Дерета, 2024 (Београд : Дерета). – 321 стр. ; 21 см. - (Библиотека Савремена српска књижевност / [Дерета])

Тираж 1.000.

ISBN 978-86-6457-552-2

COBISS.SR-ID 147635209